

Vedle osvojení češtiny jako druhého jazyka a kontaktu s česky mluvícími vrstevníky je pro děti, které se učí česky, velice důležitá i **gramotnost v mateřském jazyce**. Pro celkový vývoj dítěte je znalost prvního jazyka velmi důležitá. Dítě se pak mnohem lépe učí nové poznatky, pokud si je může spojit s vědomostmi a znalostmi osvojenými v mateřštině.

VÍCEJAZYČNOST:

- ✳ Předchází sociálnímu vyloučení dětí, jejichž mateřský jazyk se liší od jazyka většinové společnosti.
- ✳ Umožňuje dětem lépe zakořenit v novém prostředí.
- ✳ Posiluje identitu dítěte a jeho sebevědomí.
- ✳ Rozvíjí jazykové schopnosti a myšlení napříč jazyky.
- ✳ Umožňuje uchování kulturního dědictví (m. j. tradice, pohádky, sounáležitost s komunitou...).

Vícejazyční žáci používají své jazyky k různým účelům a v komunikaci s různými lidmi (mateřský v rodině, druhý v širší společnosti, ve škole atd.), tím je také ovlivněna slovní zásoba, úroveň ovládnutí i jazyková preference. Znalost mateřského jazyka je pro tyto děti nejen prospěšná, ale většinou také nutná k tomu, aby komunikovaly se členy své rodiny. Bez znalosti mateřského jazyka sice obstojí ve škole, ale mohou mít vážné problémy v komunikaci s rodiči, což může způsobit potíže s výchovou a chováním. Důležitá je tedy spolupráce školy s rodiči – jednak aby našli cestu, jak dítě co nejlépe naučit česky, ale také jak zachovat a dále rozvíjet dovednosti v prvním jazyce dítěte.

DOPORUČUJEME:

- ✳ Nesnažte se děti od mateřského jazyka odstříhnout – hrozí jim ztráta identity. Nabízejte dětem dostatek příležitostí k rozšíření využití mateřského jazyka (dětský kolektiv s mateřským jazykem, návštěvy země původu atd.).
- ✳ Výchova dětí v jazyce vaší rodiny je velmi důležitá, protože jen tak s nimi můžete komunikovat v jazyce, ve kterém se cítíte sebejistě.
- ✳ Učitelé by neměli rodičům radit, aby doma mluvili se svými dětmi pouze česky, protože děti by se mohly naučit od rodičů, kteří dostatečně neznají češtinu, chybné obraty, výslovnost apod. Zároveň by přišly o možnost rozvíjet se ve svém rodném jazyce.
- ✳ Zaveďte si domácí jazyková pravidla, která vám budou vyhovovat.
- ✳ Rozvíjejte mateřský jazyk, a to nejen mluvený, ale i čtený/psaný.

Je důležité, aby pro děti existovaly vhodné podmínky pro používání jazyka rodiny i v mateřských školách a ve školách. Pro používání jazyka je velkým přínosem, pokud si děti uvědomí jeho hodnotu i mimo rodinné prostředí. Posiluje to jazykové povědomí všech zainteresovaných osob, jazykovou různorodost a neformální možnosti využití všech jazyků. Promluvte si s pracovníky vzdělávacích institucí, které vaše děti navštěvují, a informujte se na způsoby jejich přístupu k mnohojazyčnosti. Váš názor na něj si pracovníci jistě rádi vyslechnou, stejně jako informace o vaší kultuře a tradicích.

Ve škole mají větší šanci naučit se vyučovací jazyk a celkově uspět ty děti, jejichž rodinní příslušníci s nimi mohli trávit čas, vyprávěli jim příběhy nebo s nimi hovořili způsobem, který rozvíjel slovní zásobu v jejich mateřském jazyce. Znalosti a schopnosti dětí jsou přenositelné z mateřského jazyka naučeného doma do jazyka používaného ve škole.

UŽITEČNÉ ODKAZY:

- 👁 Časopis pro vícejazyčné děti a multikulturní výchovu Kamarádi (www.zaedno.org/home-kamaradi)
- 👁 K navazování na odborné pojmosloví v mateřském jazyce mohou posloužit překladové slovníčky (<https://www.inkluzivniskola.cz/prekladove-slovnicky>)
- 👁 <http://www.multilingual-families.eu/repository/for-parents>
- 👁 <https://www.inkluzivniskola.cz/vicejazycnost>
- 👁 Cummins, J.: Vzdělávání vícejazyčných žáků. In: Existuje-li to, je to možné: inspirace pro vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem. META slaví 15, s. 183–190. Praha 2021.

除了学会捷克语作为第二门语言和说捷克语的同龄同学们的接触之外，对学捷克语的孩子其**母语读写能力**也非常重要。对儿童的总发育认识其母语（第一门语言）非常关键。这样，要是孩子能够把在母语中所得到的知识和捷克语的连接起来，孩子会更容易地学会新的知识。

多语言性：

- * 避免与多数社会母语不同儿童的社会隔离。
- * 允许孩子们在新环境中更好地扎根。
- * 加强孩子的身份感及其自信感。
- * 发展跨语言的语言和思考能力。
- * 允许保留文化遗产(如传统、童话故事、同乡会的归属感等)。

多语言的学生们根据不同用途和不同对象沟通需求使用他们会说的语言(比如母语在家里使用，第二门语言在广阔社会环境或在学校等场所使用)。这也会影响其词汇、控制程度和语言优先。自己母语的认识不仅对这些孩子们有利，而且也是为了和自己家人沟通所需要的工具。没有母语的知识，孩子们虽然在学校里会得到良好的评分，不过和家长沟通方面会出现严重的障碍，终于也会导致一些教育和行为方面的问题。因此，学校和家长的**合作**非常重要，不仅是因为需要找到道路，怎样让孩子尽量好地学会捷克语，而且也是因为也需要保留和进一步发展孩子们对自己母语(第一门语言)的知识和能力。

建议：

- * 不要让孩子们失去和母语的接触，他们会面对失去身份感的风险。要给孩子们提供足够的机会扩大母语的使用(如用其母语的儿童集体、去祖国看看等)。
- * 通过你们家庭用的语言对孩子进行教育非常重要。这样您才可以用您自己感到自信的语言和他们沟通。
- * 老师们不应该让家长在家只用捷克语和孩子们沟通，因为孩子们这样会向捷克语不足的父母学会不对的说法、不对的发音等。孩子们这样也会失去发展自己母语中的语言能力。
- * 建立满足你们的家庭语言规则。
- * 不仅发展口语，而且也发展阅读和写作能力。

在幼儿园和小学能够存在合适的条件为了让孩子们使用家里用的母语非常重要。要是孩子们知道了在家庭环境之外的其母语的价值，对使用语言的贡献很大。这会加强所有有关人员对于语言的意识、语言多元化和所有语言实质性使用的可能性。您可以和您孩子所上的教育机构工作人员进行沟通，并可以了解他们对多语言性的方法和态度。他们肯定会愿意听一听您的看法，也包括有关您的文化和传统信息。

如果家长或家人有机会和孩子们待一段时间并给他们讲故事或者用能够发展其母语词汇的方式对孩子们说话，这样的孩子在学校里才有更大学会教学用的语言和达到总体成功的可能性。孩子们**的知识和能力可以从家里学会的母语移到学校里用的语言**。

有用的链接

- * 多语言儿童及多文化教育的杂志《朋友们》(Kamarádi) (www.zaedno.org/home-kamaradi)
- * 学习小学各个课程的专用语词孩子可以利用下列中文词典 (<https://www.inkluzivniskola.cz/prekladove-slovnicky>)
- * <http://www.multilingual-families.eu/repository/for-parents>
- * <https://www.inkluzivniskola.cz/vicejazycnost>
- * 《多语言儿童的教育》(一本书) Cummins, J.: Vzdělávání vícejazyčných žáků. In: Existuje-li to, je to možné: inspirace pro vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem. META slaví 15, s. 183–190. Praha 2021.